

Aarene 1888—96, kun gav 50,000 Kr. om Aaret, og den var afhængig af Kommunalbestyrelsens Anbefaling, medens Venstre nu Aar efter Aar gennemfører en Kirkeligning, der giver 110,000 Kr. aarlig — det var Gennemsnittet af 6 Aar —, og hvis Gennemførelse ikke er afhængig af Kommunalbestyrelsens Beslutning. Der er en Væsenforskel imellem den daværende Kirkeligning under Højre og den nuværende Ligning under Venstres Regering.

Jeg har saa nogle Bemærkninger at gøre til det ærede Medlem for Nørresundby (Jensen-Sønderup). Han indrømmede mig, at denne Kirkeligning var et Vidnesbyrd om det uheldige i den Sammenblanding af Stat og Kirke, der nu finder Sted. Det glæder mig, at det ærede Medlem indrømmer det. Men, siger han, det kunne vi ikke gøre noget ved under Behandlingen af dette lille Lovforslag. Den samme Tankegang var det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds (Hammerich) inde paa, naar han sagde, at han skulde ikke her inklade sig paa Spørgsmaalet om, hvorvidt et friere Forhold mellem Stat og Kirke ikke var heldigere end den nuværende Tilstand. Jo, men ens Opfattelse af, i hvilken Retning den kirkelige og den borgerlige Udvikling helst bør gaa, kan ikke være andet end Baggrunden for ens Synsmaade ogsaa overfor det foreliggende Lovforslag. Naar man mener som jeg — det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds vilde ikke udtale sig om, hvorvidt han mente det, men jeg opfattede det ærede Medlem for Nørresundby saaledes, at han godt kunde billige den Tankegang — og som mange andre ikke alene fra borgerlig, men ogsaa fra rent kirkelig Side, at Maalet maa være at tilstræbe en stadig større Frigørelse og Adskillelse mellem det borgerlige og kirkelige, maa man ogsaa modsætte sig Love, der stramme Baandet mellem det kirkelige og borgerlige. Dette finder Sted her, og det finder Sted ved en hel Række af de kirkelige Love, som ere gennemførte under Venstres Regering. Venstre i gamle Dage søgte netop at gennemføre det, man kaldte en kirkelig Frihedslovgivning, Punkt for Punkt, ved Valgmenighedsloven og andre Love, og Punkt for Punkt søgte man at løse Baandet, men det, der er sket, efter at Venstre er kommet til Roret i Staten, er en kirkelig Lovgivning, der gaar i statskirkelig Retning. Den gamle Ordning efter Chr. V.s Lov, hvorefter enhver Sogmenighed sørgede for sin Kirke, var en Ordning, der er mere frikirkelig i sin

Aand, end denne Ordning, hvorefter det hele skal gøres til en almindelig kommunal Sag, derom kan der ingen Tvivl være. Udgifterne ere ogsaa stegne, Skatten er stegen, altsaa er det et Skridt i statskirkelig Retning.

Ordføreren for Flertallet her i Salen mente, jeg var i Modsigelse med mig selv, thi ellers hævdede man fra vor Side, at Fælleskassen burde bære saadanne Udgifter. Ja, hvis Folkets Fælleskasse, Statskassen, den virkelige Fælleskasse, vil paatage sig nogle af disse Udgifter, eller dem alle, skal jeg ikke protestere, saalænge vi have en Statskirke. Jeg skal for Resten gøre opmærksom paa, at der er Udgifter, der afholdes paa denne Ligning, der naturligt paahvile Statskassen, nemlig Udgifterne til Hovedreparationer af monumentale Kirker. I Provinserne afholdes Udgifterne til saadanne Reparationer af monumentale, historiske Kirker meget ofte af Staten, men man har vægret sig ved at afholde lignende Udgifter ved Frelsers Kirke og Christianskirken, gamle historiske, monumentale Kirker. For saa vidt skulde jeg ikke have noget imod, at Folkets Fælleskasse gjorde sin Pligt overfor de historiske Kirker i København, saaledes som den har gjort i Provinserne. Men det er et, og noget andet er, at jeg skulde være Tilhænger af, at Fælleskassen skulde afholde Udgifterne i den Forstand, det vilde være, at f. Eks. en Kommune havde Underskud, og man saa fandt det rimeligt, at de andre Kommuner i Amtet traadte sammen for at bidrage til at dække dette Underskud. Nej, en saadan Ordning har jeg aldrig gjort mig til Talsmand for. Ordføreren vil dog vel ikke paadutte mig den Tankegang, at naar en Kommune ikke kunde klare sig, skulde det være rimeligt, at andre Kommuner traadte til for at hjælpe.

Til det ærede Medlem for Assens (Berntsen), der hævdede, at ogsaa paa Landet havde man, enten man stod i eller udenfor Kirken, Pligt til at svare Bidrag til Kirken, nemlig Tiendepligten, hvorfor vi maatte finde os i det samme her inde i København, vil jeg sige, at for det første er Tiendepligten af en egen Art. Har man nemlig Tiendepligt af Jorden, har man i sin Tid, da man købte eller arvede eller overtog denne Jord, faaet Erstatning for denne Tiendepligt. Hvis der ingen Tiendepligt var, vilde man have givet mere for Jorden, end man gjorde, da man nu købte eller overtog den med Tiendepligten. Det er nu en Ting for sig, som jeg ikke skal